

ARANYICS ARNOLD

Szent Anna elhunyt

„Ó, hallatlan csoda! A dicsőséges Anna, aki csodálatosan szülte az élet forrását, az asszonyok között egyetlen áldott Szüzet, átköltözik a mulandó életből az örökkévalóságba, eltávozik a földről az égbe, s együtt örvend ma az angyalok seregével. Ünnepelek meg ma az ő szent ünnepét!”

Ezzel az előesti énekverssel adja tudunkra egyházunk Szent Anna elköltözését a földi világból a másik, a mennyei világba. Látszatra ebben semmi csodálatos nincs. Szent Annára, aki a hagyomány szerint „istenös” volt – Jézus Krisztus nagyanyja –, ugyanúgy vonatkozott Isten ősi rendelkezése, a mindenkire érvényes testi halál. A „hallatlan csoda” kifejezés – hogy Szent Anna az örök életbe költözik át – az ünnepre írt liturgikus szövegekben még néhányszor előfordul. Nem könnyű e szavakat magyarázni, de megkíséreljük értelmezni.

Szent Anna nevével az egyház által hitelesnek elfogadott evangéliumok szövegében nem találkozunk. A 2. század második felében íródott Jakab-féle, de hitelesnek el nem ismert „ős-evangélium” közli a nevét: ő Joákim felesége. E házaspár az Istenszülő szülei, Jézus Krisztus nagyszülei. Damaszkuszi Szent János (+753) közlése szerint Joákim halála után Anna Jeruzsálembe költözött, hogy ott legyen az évek óta a templomba bevezetett leánya, Mária közelében. Leánya eljegyzését Szent Józseffel azonban már nem érte meg. 79 éves korában végezte be földi életét.

„Isten tetsése szerint megszülted az élet hordozóját, azért átköltöztél az örök életre, ott élvezed a kimondhatatlan boldogságot...” [Kánon, I. óda]. Itt található valami, ami értelmezési nehézséget okoz, ugyanis az Ószövetség nem ismeri azt a „mennysorság” és azt az „örök élet” fogalmat, amit az Újszövetségben mi már ismerünk.

Az Ószövetség hiteles szent könyvei szerint a halottak egy helyre gyülekeznek össze: a Seolba. Jób könyve ezt mondja Istenről: „A halálba viszel, a házba, ahol minden élő összegyülekezik” [Jób 30,23]. Ugyancsak ő mondja ki az ismerős tételt: ott már egyforma minden ember [Jób 3,14]. Annak viszont, hogy Szent Anna az égbe, az örökkévalóságba költözik át, és nem a Seolba, már van bibliai előzménye. Illés prófétát Isten a mennybe viszi [2Kir 2,11]. Valószínűleg ugyanez történik Hénokkal is [Ter 5,24]. Óvatos utalásokat találunk másutt is, hogy az igazakat haláluk után Isten az égbe viszi. „Az igazak örökké élnek, és az Úrban van

jutalmuk, és a Magasságbeli viseli gondjukat. Így elnyerik az Úr kezéből a dicsőség országát s a szépség koronáját...” [Bölcs 5,15].

Emberi gondolkodásunk szerint Szent Anna egész életében, és nem csak az égbe költözésénél, csoda sodát követett: Anna csodálatos fogánása; leányának, Máriának azonnali kegyelembe fogadása; a jeruzsálemi templomban angyal általi csodálatos táplálása; végül Anna átköltözése rögtön az örökkévalóságba. Ezt énekeljük róla: *„Valóban eget szültél a földön, azt, aki az ég Alkotóját szüli, és Ez, az égbe költöztet ma téged dicsőséggel, dicsőséges Anna”* [Kánon, V. óda].

Elgondolkodtató Szent Annának a neve: Hannah, Anna (a héber szó jelentése: kegyelem). Az akkori gondolkodás szerint a név a lényeket ragyogta be, és tette kedvessé életét. Egyházunk is ezt látja benne: *„Aki betelt isteni kegyelemmel, és Isten rendeléséből a kegyelem nevét viseli, örömmel elhagyta a látható világot, és most a világ fölött való helyen lakozik...”* [Kánon, VIII. óda]. Szent Anna életfeladatát tekintve a mennyei, az örökkévaló átköltözésben látjuk meg igazi és legnagyobb jutalmát: „Erényekkel ékesen, isteni kegyelmi ajándékok szépségével feldíszítve költöztél Istenhez...” [uo., VII. óda].

Szent Anna Isten kiválasztottja, aki a szent földet, Máriát adta a világnak, hogy abban növekedjék fel az embernek örök életet adó gyümölcsfája.

Anna a szellemi égboltot, Máriát adta a világnak, aki az emberré lett Istent fogadja be és hordozza.

Keresztény gondolkodásunk a reggeli kánonban mindkét, az Istentől neki adott feladat teljesítéséért különleges isteni jutalomról beszél.

Szent Annát bizánci szertartású egyházunk istenösnek nevezi. Unokája a legszentebb gyermek, az istengyermek Jézus Krisztus, ám bár unokáját földi életében már nem láthatta. Mindennek ellenére személyét nyugodtan te-

kinthetjük a legszentebb nagymamának! Ilyen unokája senkinek sem volt az egész világon, és nem is lesz. Ezért jó ötletnek tűnne Szent Annát az összes keresztény nagymama számára hivatalosan is égi pártfogónak nyilvánítani.

A mai korban a jó nagymamák szerepe hatalmasra növekedett. Mivel a mai szülők általában mindketten dolgoznak, egy keresztény nagymama állandó jelenléte áldást jelent a fiatal gyermek testi és lelki gondozásában és egészséges fejlődésében. Sok családban a gyermek a nagymamától hall először Istenről, Jézus Krisztusról, egyházzal. Számos keresztény családban a nagymamától tanul meg az unoka imádkozni, és a nagymama kíséretében lépi át a gyermek először a templom küszöbét. Számtalan esetben az unokák nekik köszönhetik, hogy tartósan is a templomban maradnak. A keresztény világ sok helyén az istenfélő nagymamáknak köszönheti az egyház a vallásos életnek a fenntartását, mindennapi ápolását és erősítését.

Egy keresztény nagymama jó „villámhárító” lehet a családban. Idős, érett és bölcs anyai ösztöneivel azonnal észreveszi, ha a családban nem úgy működnek a dolgok, ahogyan kellene. Imádságaival és bölcs tanácsaival serényen igyekszik rendbe hozni a kisebb-nagyobb problémákat.

Mindezeket átgondolva, tartsuk hát mindnyájan Isten nagy kegyelmi ajándékának, ha megismerhettük és magunk között tudhattuk nagymamáinkat.

Rövid ünnepi megemlékezésünket az előesti vecsernyei sztichira imádságával fejezzük be:

„Téged magasztalunk, Krisztus, aki csodálatosan átvitted most e mulandó világból az örökkévaló és isteni életbe Annát, mint aki anyja a téged mag nélkül, természetfeletti módon szülő, Istenszülő Szűz Anyának.”

